

Utrymningsproblematik i flerbostadshus

Bakgrund

Från mitten på 1970-talet till mitten på 1980-talet ökade antalet lägenheter i centrala Göteborg, bl.a. genom att stora lägenheter delades av till flera mindre. Även vindar inreddes, vilket skapade bostäder till fler. Som en följd av denna förtätning finns många bostadslägenheter som bara har fönster mot innergård. Dessa innergårdar kan många gånger bara nås via smala och låga portaler. De är därför inte tillgängliga för räddningstjänstens stegbrandbilar.

Räddningstjänsten Storgöteborg (RSG) har bärbara utskjutsstegar som är möjliga att använda när stegbrandbilen inte kommer åt. De bärbara utskjutsstegarna når maximalt 12 meter ovan mark. De lägenheter som bara har fönster mot innergård och är belägna högre upp, hamnar därför utom räckhåll även för den bärbara utskjutsstegen. För sådana lägenheter skapades 1975 en speciell gårdsstege som räddningstjänsten skulle bogsera ut, den kallas också gårdshävare.

RSG har på eget initiativ genomfört en inventering av innergårdar i Göteborg. Den visar att gårdshävaren, vid en tidigare ombyggnation av nämnda fastigheter utgör alternativ utrymningsväg för vissa boende. Trots att RSG gjort stora ansträngningar att hålla sig med den bästa marknaden har att erbjuda i form av transportabel gårdshävare konstateras ett antal problem. Gårdshävaren tar lång tid att få på plats, framkomligheten riskerar att över tid hindras och dess kapacitet är begränsad. På många ställen gör också bilparkering på gatan att gårdshävaren inte kommer fram till porten mot innergården. RSG gör därför sammantaget bedömningen att gårdshävaren inte skapar en trygg och säker utrymning.

Inriktning av skäligen åtgärder vid myndighetsutövning avseende utrymnings säkerhet

En av RSG:s uppgifter är att genom myndighetsutövning bedöma om verksamhet och fastighet har ett skäligen brandskydd enligt Lag om skydd mot olyckor (LSO). Skälighetsbedömningen omfattar skyddet av liv, egendom och miljö. Personsäkerheten har därvidlag högsta prioritet vid RSG:s bedömning och väl fungerande utrymning är en förutsättning för ett skäligen brandskydd. Om det kan konstateras i ett tillsynsärende att det finns brister som gör att brandskyddet inte bedöms skäligen ska RSG ställa krav på åtgärd. Detta görs i enlighet med förvaltningslagsstiftning efter en avvägd bedömning av vilken eller vilka åtgärder som är skäligen för att uppnå den nivå som krävs enligt LSO.

Icke typgodkända eller allmänt vedertagna lösningar har historiskt ibland använts för att hantera utrymningssäkerheten. Däribland bogserbar stege, även kallad gårdshävare och ventilerade trapphus som inte når upp till Boverkets krav på trapphus för att bli accepterade som enda utrymningsväg.

RSG verkar för en likvärdig och rättssäker hantering som ökar sannolikheten för ett väl fungerande brandskydd över tid. Av denna anledning ska RSG i samband med myndighetsutövning förelägga om krav på åtgärder som finner stöd i bygglagstiftningen, när så är möjligt. Hanteringen gäller även då icke typgodkända eller allmänt vedertagna lösningar accepterats i tidigare projekteringar och bygglovsprocesser.

I anledning av att gårdshävaren inte på något sätt operativt uppfyller en funktionell användning vid en utrymning beslutas därför att gårdshävaren tas ur bruk.

Lars Klevenstam
Direktör

Anders Ekberg
Räddningschef/Bitr direktör

Sändlista:

Förbundsstyrelsens presidium

OPC

C STAB

C MA

C OPL

C IA

C TA

C VOC

Förbundsjurist

Ekonomichef

Fackliga organisationer

HSO